

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8CoCsp/17/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4119213554
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Novotný
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4119213554.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Novotného a členov senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Ingrid Doležajovej, v spore žalobkyne: Y. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. X., H. XX, zastúpená: Mgr. Richard Kováč, so sídlom Nitra, Coborihó 1, IČO: 50 825 721, proti žalovanému: K. CREDIT Slovakia a.s., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, IČO: 47 233 516, o určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov, zaplatenie bezdôvodného obohatenia 3.599,97 eura a primeraného finančného zadost'učinenia 500 eur, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 10Csp/146/2019-171 zo dňa 25. marca 2021, takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. - o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 2.313,16 eura z r u š u j e a konanie v tejto časti z a s t a v u j e .
- II. Vo výroku II. - o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni 500 eur odvolací súd napadnutý rozsudok m e n í tak, že žalobu v tejto časti z a m i e t a .
- III. Vo výroku III. - o trovách strán sporu odvolací súd napadnutý rozsudok m e n í tak, že žalovanému p r i z n á v a proti žalobkyni nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou požadovala, aby súd určil zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 16.2.2011 za bezúročnú a bez poplatkov, rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť jej bezdôvodné obohatenie 3599,97 eur a primerané finančné zadost'učinenie 500 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobu odôvodnila tým, že ako spotrebiteľka má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu z úverovej zmluvy. Vzhľadom na finančnú tieseň uzavrela so žalovaným 16.2.201 spotrebiteľskú úverovú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver 1200 eur, v skutočnosti 1021,40 eur. Žalovaný s ňou jednotlivé články zmluvy nepripravoval, ale ich vopred naformuloval, postupoval bez odbornej starostlivosti a v rozpore s dobrými mravmi. Zmluva obsahuje značné množstvo neprijateľných podmienok, ktoré nemôže obsahovať, najmä v nej chýbajú náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z. z.. Nebola správne informovaná o RPMN, nie je v nej uvedená presná RPMN a priemerná RPMN. V zmluve je napísaný ročný úrok 70 %, ale pri nákladoch 2452,32 eur a úvere 1021,40 eur je to 96,46 % a preto ide o úžeru. Zmluva je v rozpore s dobrými mravmi a zo zákonom. Úver je preto bezúročný a bez poplatkov a zmluva neplatná. Žalovanému zaplatila 4621,37 eur, pričom ako spotrebiteľka má právo požadovať aj primerané finančné zadost'učinenie. Navrhla pribrať do konania prokurátora. Pripojila žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru, zmluvné dojednania, oznámenie veriteľa a napriek výzve súdu nepredložila označený prehľad platieb. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe namietal, že o nárokoch už bolo právoplatne rozhodnuté rozhodcovským rozsudkom sp. zn. RK-PC-14/13-EK zo dňa 12.2.2014 a boli vymožené v exekučnom konaní a preto nemôže ísť bez

ďalšieho o bezdôvodné obohatenie, ktorého výška nie je odôvodnená, pričom za vymožené trovy súdneho exekútora nezodpovedná. Tento exekučný titul nebol zrušený a preto ide zo strany žalobkyne o obchádzanie zákona a to žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku a žaloba nespĺňa zákonný predpoklad podľa § 131 CSP. Určovací žaloba v danom prípade nie je prípustná a na požadovanom určení nie je naliehavý právny záujem, ktorý musí byť daný v prípade žalôb podľa § 137 písm. c) aj d) CSP. Zmluva nemusí obsahovať rozčlenenie splátky podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona č. 129/2010 Z.z.. Žalobkyňa nebola v prípade RPMN uvedená do omylu. Namietal aj proti požadovanému primeranému finančnému zadosťučineniu, ktorá žalobkyňa nezdôvodnila a ani nepreukázala. Žalobu navrhol zamietnuť. Pripojil žiadosť o poskytnutie revolvingového úveru, zmluvné dojednania, oznámenie veriteľa o schválení úveru a navrhol, aby súd pripojil rozhodcovský spis sp. zn. RK-PC-14/13-EK z rozhodcovského súdu Stály rozhodcovský súd Victoria rozhodcovský súd v Žiline, upovedomenie o začatí exekúcie, konečné vyúčtovanie, exekučný spis OS Nitra sp. zn. Ex 697/2014.

2. Prvoinštančný (okresný) súd v poradí prvým rozsudkom (č. k. 10Csp/146/2019-90 zo dňa 04. 05. 2020) rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie 2313,61 eur a primerané finančné zadosťučinenie 500 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 232 ods. 3 CSP (pretože nebol dôvod určiť dlhšiu lehotu na plnenie) a vo zvyšnej časti (zaplatenia zvyšku žalovanej sumy 1.286,36 eura a v časti určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverovej zmluvy = výrok III.) žalobu zamietol a rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo podľa § 262 ods. 1 CSP, § 255 ods. 2 CSP, pretože rozhodnutím sa konanie skončilo, pričom obe strany boli v konaní čiastočne úspešné a to v približne rovnako rozsahu (žalovaný v nároku o určenie neplatnosti, obe strany v časti o nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia a žalobkyňa v nároku o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia). Záverom dodal, že prokurátor môže podľa § 93 CSP vstúpiť do začatého konania iba v sporoch, v ktorých ako jedna zo strán vystupuje štát, právnická osoba zriadená štátom, štátny podnik, právnická osoba s majetkovou účasťou štátu, obec alebo vyšší územný celok, alebo v sporoch o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, pričom v danom prípade nejde o takéto konanie a preto návrh žalobkyne na pribratie prokurátora do tohto konania nebol dôvodný.

3. Na základe odvolania žalovaného proti vyhovujúcim výrokom a výroku o náhrade trov konania Krajský súd v Nitre ako odvolací súd napadnutý rozsudok (uznesením č. k. 8CoCsp/25/2020-133 zo dňa 18. 01. 2021) v jeho vyhovujúcich častiach (okrem výroku III.) a od nich závislého výroku o nároku na náhradu trov konania zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, pretože žalovaný dôvodne namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia pokiaľ išlo o vysporiadanie sa s existenciou právoplatného rozhodnutia ukladajúceho povinnosť žalobkyni plniť a právne posúdenie primeranosti odplaty podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Odvolací súd čo do prekážky veci právoplatne rozhodnutej poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 13.1.2012 sp. zn. 5Obdo 44/2011 z 13.1.2012 v ktorom uviedol, že prekážka rozsúdenej veci (res iudicata) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie bez ďalšieho k jeho zastaveniu. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak má byť v novom konaní prejednaná tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Pritom nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzuje žalobným petitom, vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, v ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania (či už z dôvodu univerzálnej alebo singulárnej sukcesie). Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, ak určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený nesprávne alebo neúplne (a tiež inak). O prekážku právoplatne rozhodnutej veci nejde v prípadoch, ak si súd určitú otázku v konaní posúdil prejudiciálne. Prejudiciálna otázka a jej posúdenie nesmie byť nikdy poňaté do výroku súdneho rozhodnutia, keďže výrok súdneho rozhodnutia je jedinou časťou rozsudku, ktorá nadobúda právoplatnosť, prejudiciálne posúdená otázka, ktorá sa prejavuje iba v odôvodnení rozsudku, nemôže tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Výnimku tvorí situácia, keď bolo právoplatne rozhodnuté o žalobe na plnenie, ktorého predpokladom bolo prejudiciálne posúdenie (určenie) práva alebo právneho vzťahu. Ak bolo právoplatne rozhodnuté o povinnosti plniť, či už kladne

alebo záporne (či sa žalobe vyhovel alebo bola zamietnutá), tvorí výrok takéhoto rozsudku prekážku právoplatne rozhodnutej veci vo vzťahu k určovacej žalobe medzi tými istými účastníkmi konania vo vzťahu k tomu istému skutku, ktorý už bol predbežne právne kvalifikovaný v rozsudku na plnenie. Naopak to však neplatí. Teda právoplatný rozsudok o určovacej žalobe netvorí automaticky prekážku právoplatne rozhodnutej veci voči žalobe na plnenie. Právoplatným rozsudkom o určení práva či právneho vzťahu sa ešte nerozhodlo o povinnosti plniť z tohto práva alebo právneho vzťahu. Preto je žaloba na plnenie v týchto prípadoch prípustná. Právoplatný výrok o určení práva či právneho vzťahu tvorí prekážku právoplatne rozhodnutej veci voči novej žalobe na plnenie. Prekážka právoplatne rozhodnutej veci sa vzťahuje i na rozhodnutia vydané v rozhodcovskom konaní, v priestupkovom konaní, či v adhéznom konaní trestnom (Komentár Občiansky súdny poriadok Števček/Ficová a kolektív). Existencia prekážky právoplatne rozhodnutej veci tvorí neodstrániteľnú vadu konania, na ktorú je súd povinný prihliadať ex offo. Najvyšší súd už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3Cdo 146/2011 (R 46/2012) uviedol, že právoplatný rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky ako rozsudok všeobecného súdu. V tomto uznesení (i keď pre účely exekučného konania), konštatoval, že súd je povinný nakladať s takýmto rozsudkom rovnako ako s rozsudkom všeobecného súdu, lebo inak by porušil zásadu rovnocennosti a neprípustne by uplatnil rozdielny procesný postup v prípade, ak sa uplatňuje právo na základe rozsudku vydaného všeobecným súdom a iný prístup, ak sa uplatňuje právo na základe rozsudku vydaného v rozhodcovskom konaní. Uvedený právny záver je opodstatnený nielen v exekučnom konaní, ale v každom občianskom súdnom konaní. To znamená, že aj rozhodcovský rozsudok ukladajúci povinnosť niečo plniť podľa spotrebiteľskej zmluvy môže predstavovať prekážku veci rozsúdenej pre občianske súdne konanie, v ktorom sa žalobca domáha určenia, že spotrebiteľská zmluva je neplatná. Je však potrebné osobitne zdôrazniť, že tento právny záver je opodstatnený len vtedy, ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky; iba platná rozhodcovská doložka alebo rozhodcovská zmluva totiž zakladá oprávnenie rozhodcovského súdu prejednať a rozhodnúť spor medzi sporiacimi sa stranami. Oprávnenie (exekučného) súdu skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej doložky, nevedie k posudzovaniu vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu, súvisí však s potrebou vyriešiť otázku, či a aké právne účinky má vydaný rozhodcovský rozsudok. V praxi však súd môže pristúpiť k riešeniu otázky platnosti rozhodcovskej doložky alebo zmluvy nielen v exekučnom konaní (napríklad v súvislosti s posudzovaním, či rozhodcovský rozsudok je alebo nie je vykonateľný exekučný titul), ale aj v iných konaniach [napríklad pri riešení otázky, či určitý rozhodcovský rozsudok má rovnaké účinky, ako právoplatný rozsudok všeobecného súdu (viď § 35 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní) a či teda zakladá pre občianske súdne konanie prekážku (res iudicata)]. Rozsudok zamietajúci žalobu je prekážkou veci právoplatne rozhodnutej len v rozsahu rozhodnutia o predmete sporu (totožnosť predmetu rozhodovania V 9/1986). Žalovaný následne navrhol, aby súd vykonal dôkaz rozsudkom Okresného súdu Nitra z konania sp. zn. 25C/103/2014, v ktorom bolo konštatované, že rozhodcovská zmluva je platnou a preto je potrebné ho považovať za prekážku veci rozsúdenej a poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 31.8.2020 č.k. 6CoCsp/20/2020, ktorým bolo konanie v obdobnej veci zastavené a na to, že exekučný súd preskúmal platnosť rozhodcovskej zmluvy a až potom vydal poverenie, pričom nároky boli vymožené v exekučnom konaní. Konanie preto navrhol zastaviť alebo žalobu zamietnuť.

4. Napadnutým zhora v záhlaví rozhodnutia označeným a v poradí druhým rozsudkom súd prvej inštancie takto rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie 2313,61 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni primerané finančné zadost'učinenie 500 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

5. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie, s poukazom na cit. ust. § 53 ods. 1, 5 a 6 OZ, odôvodnil nasledovne:

Súd sa v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je pri rozhodovaní viazaný, zaoberal v ďalšom konaní tým, či existencia rozhodcovského rozsudku môže v danej veci predstavovať prekážku právoplatne rozhodnutej veci a aj existenciou právoplatného rozsudku Okresného súdu Nitra z 8.1.2015 č.k. 25C/103/2014-80. Z uvedeného rozsudku vyplýva, že žaloba žalobkyne o zrušenie rozhodcovského rozsudku bola právoplatne zamietnutá z dôvodu, že súd dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva bola platne uzavretá. Pretože otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy bola v konaní o zrušení

rozhodcovského rozsudku riešená iba ako prejudiciálna otázka, nešlo o žalobu o plnenie a žaloba bola zamietnutá, nemôže toto rozhodnutie tvoriť prekážku právoplatne rozhodnutej veci s týmto konaním a to aj s poukazom na právny názor najvyššej súdnej autority a to Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyjadreným v uznesení z 13.1.2012 sp. zn. 5Obdo 44/2011 z 13.1.2012 a rozhodnutí publikovaným pod V 9/1986, na ktoré poukázal odvolací súd, bez ohľadu na iné rozhodnutia odvolacích súdov v SR. V rozhodcovskej zmluve bolo dojednané, že výber rozhodcovského súdu, ktorý bude oprávnený vec prejednať a rozhodnúť spočíva na zmluvnej strane podávajúcej žalobný návrh. Táto zmluvná podmienka zostala nepovšimnutá súdom prejednávajúcim vec sp. zn. 25C/103/2014 a pritom má dôvodný potenciál byť rozhodujúcou (nález Ústavného súdu SR z 4.2.2021 sp. zn. III. ÚS 272/2020-46 vydaný v obdobnej veci). Uvedené zmluvné dojednanie totiž dáva možnosť výberu súdu iba naoko, pretože tento výber spočíva v konečnom dôsledku absolútne a jedine na výbere strany podávajúcej žalobný návrh, čo je pri spotrebiteľskom úvere pravidelne veriteľ. Táto zmluvná podmienka predstavuje pre spotrebiteľa v právnom vzťahu istotu, že pri žalobe podanej veriteľom v jeho neprospech nebude vôbec zohľadnený jeho záujem na férovej voľbe súdu. Právo voľby teda spotrebiteľovi táto zmluvná podmienky efektívne berie. Neprijateľnosť rozhodcovskej zmluvy je v tomto prípade skryvaná prostredníctvom zložitosti formulácie podmienky voľby súdu. Takéto zmluvné ustanovenie je preto podľa § 53 ods. 1 OZ v značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľky, je preto neprijateľnou podmienkou, ktorá je podľa § 53 ods. 1 OZ neplatná. Rozhodcovský rozsudok, ktorý uložil žalobkyni niečo plniť, vydaný na základe neplatne uzavretej rozhodcovskej zmluvy preto ani z toho dôvodu nemôže predstavovať prekážku veci rozsúdenej v tomto konaní, v ktorom žalobkyňa požaduje nároky z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy. Vzhľadom na už uvedený nález ústavného súdu je žalovaným namietané porušenie princípu právnej istoty nedôvodné a takýto odklon od rozhodnutí, ktoré označil odôvodnený. Pretože súd nezistil procesnú prekážku v súlade s právnym názorom odvolacieho súdu, ktorým je pri rozhodovaní viazaný, preskúmal opätovne dohodu o výške úrokov podľa zákonného ustanovenia § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvárania spornej zmluvy, ktoré upravuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty. Zo zmluvy vyplýva, že žalobkyni bol poskytnutý úver 1200 eur so splatnosťou 36 mesiacov t.j. 3 roky bez zabezpečenia za úrok 70 % ročne a v prípade revolvingu 68,44 % a za skrytý úrok súd považoval aj odplatu 178,60 eur dojednanú v čl. 8.1 zmluvy za službu v možnosti odkladu splátok úveru. Z www.nbs.sk vyplýva, že odplata obvykle požadovaná na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch bola v čase uzavretia zmluvy t.j. vo februári 2011 vo výške 10,55 %. Keďže dojednané úroky 7 násobne prevyšujú obvykle požadovanú odplatu a prevyšujú ju aj o viac ako 20 % ako namietal žalovaný, prevyšujú ju podstatne a preto takto dohodnutá odplata je v rozpore s § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a pre rozpor s týmto zákonným ustanovením je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Dohoda o výške úrokov však musí byť aj v súlade s dobrým mravmi t.j. pravidlami morálneho charakteru, čo nie je, k čomu sa už súd vyjadril v prvom zrušenom rozsudku a preto je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka aj z toho dôvodu. Pretože zistený dôvod neplatnosti sa vzťahuje len na časť právneho úkonu, ktorú možno oddeliť podľa § 41 Občianskeho zákonníka od ostatného obsahu, súd považoval zmluvu za neplatnú iba v časti dohodnutej dohody o výške úrokov a odplaty za poskytnuté služby. Pretože zmluva je neplatná v časti dohody o výške úrokov a odplaty za poskytnuté služby a úver je bezúročný a bez poplatkov bola žalobkyňa povinná vrátiť žalovanému iba istinu poskytnutého úveru bez úrokov a poplatkov a jej plnenie t.j. vo výške 1200 eur a plnenie prijaté žalovaným vo väčšom rozsahu je bezdôvodným obohatením na jeho strane podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré je povinný vydať žalobkyni podľa § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka bez ohľadu na to, že rozhodcovským rozsudkom bolo žalobkyni uložené zaplatiť mu iba 1884,84 eur so zmluvnou pokutou a úrokmi z omeškania a preto táto odvolacia námietka žalovaného nie je dôvodná. Pretože v konaní bolo preukázané, že súdny exekútor od žalovanej vymohol pre žalovaného 3513,61 eur (1664,84+1782,48+ 16,50+49,79=3513,61) je žaloba v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia 2313,61 eur (3513,61-1200=2313,61) dôvodná a súd jej opäť vyhovel. Pretože v konaní bolo preukázané, že zmluva je v časti úrokov a odplaty neplatná, žalobkyňa úspešne uplatnila na súde porušenie svojho práva ustanoveného podľa § 3 ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z.z. a preto má proti žalovanému, ktorý za porušenie tohto práva zodpovedá, právo na primerané finančné zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 veta tretia zákona č. 250/2007 Z.z. a preto námietka žalovaného, že tieto skutočnosti neboli preukázané nie je dôvodná. Novšie znenie uvedeného zákonného ustanovenia zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa bolo spôsobilé privodiť mu ujmu a to bez ohľadu na to či ujma nastala alebo by hrozila a aj preto sú námietky žalovaného nedôvodné (rozhodnutie Krajského súdu v Nitre z 2.5.2019 č.k.

9Co/271/2018-122). Úlohou súdu v prípade, ak sa spotrebiteľ úspešne uplatní na súde porušenie svojho práva je tak iba posúdenie a určenie výšky finančného zadosťučinenia, nie uváženie, či mu má tento nárok priznať, pretože tento vyplýva priamo zo zákona. Zákon neustanovuje žiadne kritéria na stanovenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia, ale vzhľadom na to, že okrem satisfakčnej funkcie má aj funkciu sankčnú, má byť v takej výške, aby odrádzalo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči spotrebiteľovi a preto sa môže rovnať majetkovej ujme, ktorá spotrebiteľovi hrozila alebo mu bola spôsobená. V danom prípade súd konštatoval, že uzavretá zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov a dohodnutá odplata vo forme úrokov a odplaty za služby je neplatná a preto žalobkyni vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 2313,61 eur. Pretože výška požadovaného primeraného zadosťučinenia je menej než polovica priznaného bezdôvodného obohatenia, pričom súdna prax nevyklučuje ani priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v rovnakej výške (rozsudok Krajského súdu v Nitre z 12.12.2019 č.k. 12Co/231/2018-242), je žaloba v časti o zaplatenie priemerného finančného zadosťučinenia vo výške 500 eur v celom rozsahu dôvodná a preto jej súd opäť vyhovel. Súd preto v poradí druhým rozsudkom opäť rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni bezdôvodné obohatenie 2313,61 eur a primerané finančné zadosťučinenie 500 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku podľa § 232 ods. 3 CSP, pretože nebol dôvod určiť dlhšiu lehotu na plnenie. Žalobkyňa sa vyjadrila až po rozhodnutí súdu a preto sa súd bližšie jej vyjadrením nezaoberal. Pretože týmto rozhodnutím sa konanie končí súd podľa § 262 ods. 1 CSP rozhodol o nároku na náhradu trov konania a to aj odvolacieho konania podľa § 369 ods. 3 CSP v tomto novom rozhodnutí. Pretože žalobkyňa bola celkovo v konaní úspešná v časti o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia a žalovaný v časti o určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov, pretože žaloba bola zamietnutá a pretože v časti o zaplatenie bezdôvodného obohatenia bola v časti úspešná žalobkyňa a v časti žalovaný, je pomer ich úspechu a neúspechu takmer rovnaký, súd podľa § 255 ods. 2 CSP rozhodol, že žiaden z nich nemá nárok na náhradu trov konania bez ohľadu na to, že po odvolacom konaní bolo na odvolanie žalovaného prvé rozhodnutie súdu zrušené.

6. Uvedený rozsudok v celom rozsahu napadol len žalovaný, domáhajúci sa jeho zmeny a zamietnutia žaloby. V dôvodoch odvolania poukázal na to, že rozhodnutie o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku nie je rozhodnutím o určovacej žalobe, ako to tvrdí súd prvej inštancie, ide o rozhodnutie vydané v osobitnom type konania a zamietnutie žaloby znamená, že rozhodcovský rozsudok zostáva v platnosti, keď takýmto rozsudkom o zamietnutí žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku bol viazaný aj súd v tomto konaní, čo však nerešpektoval. Z právnej úpravy v zák. č. 224/2002 Z. z. vyplýva, že len v prípade zrušenia rozhodcovského rozsudku všeobecný súd môže pokračovať o predmete konania vymedzeného žalobu v rozhodcovskom konaní, teda v prípade zamietnutia žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku žiadny všeobecný súd nemôže preskúmať skutkový stav existujúci v čase vydania rozhodcovského rozsudku, teda záver prvoinštančného súdu o neviazaní posúdením platnosti rozhodcovskej zmluvy uvedené popiera, keď označená judikatúra je nepoužiteľná. Súd rozhodujúci o zamietnutí žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku vo výroku neuvádza, že nie je daný dôvod podľa zák. č. 244/2002 Z. z., avšak z podstaty právnej úpravy vyplýva, že samotný výrok o zamietnutí žaloby v sebe z podstaty zahŕňa neexistenciu žiadneho dôvodu na zrušenie rozhodcovského rozsudku, keď medzi také dôvody patrí aj posudzovanie platnosti rozhodcovskej zmluvy. Právoplatné rozhodnutie všeobecného súdu o zamietnutí žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku neumožňuje súdu v inom type konania na toto právoplatné rozhodnutie neprihliadať, resp. konať ako keby neexistovalo, či dokonca rozhodovať o skutočnostiach, ktoré už boli prejednané a posudzované (aj ex off). Navyše v tomto prípade sa tak deje po uplynutí zákonnej prekluzívnej lehoty pre preskúmanie rozhodcovského rozsudku a preto postup súdu v tomto konaní popiera úpravu žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku a vedie k jej obsolentnosti, pretože nielen nepodanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ale dokonca aj jej zamietnutie právoplatným rozsudkom všeobecného súdu pre súd v tomto konaní znamená, že takým rozhodnutím nie je viazaný. Tvrdí preto, že postupom a rozhodnutím súdu, ktoré nerešpektuje právoplatný rozsudok OS Nitra sp. zn. 25C/103/2014 bol porušený zákon a čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, čo je aj porušením princípu právnej istoty. Namietla porušenie svojho práva na vypořiadanie sa s argumentami, ktoré v konaní uviedol, keď svoje argumenty o účinkoch rozhodcovského rozsudku odôvodnil aj konkrétnou súdnou praxou; v tomto smere poukázal na Nález Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 736/16, na rozsudok KS v Trenčíne 6CoCsp/20/2020 zo dňa 31. 08. 2020 a na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 15. 08. 2018 č. k. 15Co/88/2018-161. Konajúci súd tak opätovne porušil Občiansky zákonník v jeho § 53 ods. 6, keď postup, kedy súd poukazuje na priemerné úrokové sadzby bánk, nemá v citovanom ustanovení žiadnu oporu. Rovnako súdom použité údaje nespĺňajú ani požiadavku „obdobnosti prípadov“, kedy sa prihliada najmä na finančnú

situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Z rozsudku nie je zistiteľné, na základe čoho vlastne súd dospel k presvedčeniu, že ním použité údaje spĺňajú hmotnoprávne predpoklady uvedené v § 53 ods. 6 OZ. Vydaný rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia neaplikovaním príslušného zákonného ustanovenia a nezohľadnením skutočností, ktoré by umožnili aplikáciu uvedeného paragrafu OZ odvolacím súdom, pretože skutkové závery sú založené na úplne iných predpokladoch. Za obvyklú odplatu na finančnom trhu je možné považovať priemerné hodnoty, ktoré vyjadrujú rovnovážny stav všetkých poskytovaných spotrebiteľských úveroch, k čomu poukazuje napr. na uznesenie KS v Banskej Bystrici č. k. 43CoSr/1/2018 zo dňa 27. 03. 2018. Rozsudok je nepreskúmateľný pokiaľ ide o podstatné otázky existencie právoplatného rozhodnutia ukladajúceho žalobcovi povinnosť plniť, plnenie žalobcu neprevyšuje povinnosť uloženú mu právoplatným rozhodnutím, právne posúdenie primeranosti odplaty. Čo sa týka finančného zadosťučinenia v prvom rade namieta, že v konaní neboli preukázané žiadne skutočnosti, ktoré by odôvodnili priznanie tohto nároku a jeho výšku, rozhodnutie považuje za predčasné, pretože v čase konania žiadna skutočnosť preukázaná nebola.

7. Žalobca vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadal rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať mu trovy odvolacieho konania. Má za to, že v poradí druhý rozsudok súdu prvej inštancie dal odpoveď na všetky podstatné otázky sporu v súlade s pokynmi a závermi odvolacieho súdu. Prvoinštančný súd správne poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/44/2011 a na dôsledky rozhodnutia v spore 25C/103/2014, keď na podporu uvedených záverov poukazuje aj na rozsudok Európskeho súdneho dvora vo veci C-473/00 vo vzťahu k aplikácii smernice 93/13/ES. Predmetná zmluva o revolvingovom úvere trpí nedostatkom písomnej formy a neobsahuje obligatórne zákonné náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. g/ - k/ zák. č. 129/2010 Z. z., z čoho je zrejmé, že súd mohol dospieť k záveru, že úver je bezúročný a bez poplatkov už len na základe nedostatku písomnej formy zmluvy o úvere. Má tiež za to, že záver súdu prvej inštancie je tiež súladný so závermi označeného uznesenia KS v Banskej Bystrici, záver o neplatnosti dohody o výške úrokov podľa § 39 OZ je preto vecne správny, keď výška finančného zadosťučinenia bola dostatočne odôvodnená.

8. Žalovaný sa následne vyjadroval k tomuto vyjadreniu žalobcu, v ktorom v podstate zotrval na svojich vyjadreniach z odvolania.

9. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), pred svojim rozhodnutím v spore v zmysle ust. § 382 CSP vyzval obe sporové strany na vyjadrenie sa k možnému (odlišnému) právnomu posúdeniu veci, a to k použitiu ust. § 35 zák. č. 244/2002 Z. z. a ustanovení Civilného sporového poriadku (§ 194, § 226, § 228 a § 230 ako aj čl. 2 a 3) vo vzťahu k posúdeniu prekážky veci rozhodnutej s ohľadom na právoplatné rozhodnutia - rozsudok rozhodcovského súdu a rozsudok v spore strán sporu pod sp. zn. 25C/103/2014. Právny zástupca žalovaného uviedol, že na svojom odvolaní a odvolacom návrhu zotráva, keď zastáva názor, že označené ustanovenia Civilného sporového poriadku potvrdzujú dôvodnosť jeho odvolacích tvrdení a námietok voči napádanému rozsudku súdu prvej inštancie. Rozhodcovský rozsudok je pre obe sporové strany záväzný, strany sporu stále zaväzuje a predstavuje právoplatné rozhodnutie o nároku na plnenie, keď bol preskúmaný v konaní pred všeobecným súdom a rozsudkom sp. zn. 25C/103/2014 bola žaloba o jeho zrušenie zamietnutá. Na uvedené skutočnosti mal procesný súd v tomto súdnom spore ako na právoplatné rozhodnutia prihliadať, minimálne mu daná povinnosť vyplývala z § 194 ods. 2 CSP. Rozhodcovský rozsudok nie je možné opätovne preskúmať a postup prvoinštančného súdu v tomto smere dôsledne nerešpektoval ani § 230 CSP. Závery prvoinštančného súdu v napadnutom rozsudku vytvorili paradoxnú situáciu, kedy napriek právoplatnému rozsudku o zamietnutí žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku by mala vlastne stále existovať právna neistota o nároku na plnenie alebo o rozhodcovskom rozsudku; potom je skutočne otázne, na čo vlastne celá úprava žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku v § 40 a nasl. zák. č. 244/2002 Z. z. by mala slúžiť a teda v čom majú spočívať účinky § 35 tohto zákona. Právny zástupca žalobcu poukázal na svoje vyjadrenia v spore a uznesenie NS SR sp. zn. 5Obdo 44/2011, teda že právoplatným rozsudkom o určovacej žalobe prekážka právoplatne rozhodnutej veci voči žalobe na plnenie nevznikla, keďže v spore pod sp. zn. 25C/103/2014 sa otázka platnosti rozhodcovskej zmluvy riešila (len) ako prejudiciálna a preto prekážku veci rozhodnutej pre toto konanie (týmto rozhodnutím) tvoriť nemôže; keď predmetný spor je žalobou na plnenie možno dospieť k záveru o tom, že zmluva o úvere obsahuje neprijateľné podmienky. Jednou z nich je aj rozhodcovská zmluva a súd jej zabezpečil, aby ako spotrebiteľ ňou nebola viazaná.

10. Podľa ust. 35 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 (iným rozhodcom/rozhodcami), má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu. Právoplatný rozhodcovský rozsudok ukladajúci vykonať prejav vôle nahrádza tento prejav vôle.

11. Otázku, o ktorej má právomoc rozhodovať iný orgán verejnej moci ako orgán podľa § 193, môže súd posúdiť sám, nemôže však o nej rozhodnúť. Ak bolo o otázke podľa ods. 1 rozhodnuté, súd na také rozhodnutie prihliadne a vysporiada sa s ním v odôvodnení rozhodnutia (§ 194 CSP s názvom prejudicialita). Právoplatnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia, ktorá spôsobuje záväznosť a zásadnú nezmeniteľnosť rozhodnutia (§ 226 CSP). Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak (§ 228 ods. 1 CSP). Ak sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova (§ 230 CSP). Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo (čl. 2 ods. 1 a 2 CSP). Výklad tohto zákona (CSP) nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov alebo viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa ods. 1 (čl. 3 ods. 2 CSP). Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 2 CSP). Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, ak neboli splnené procesné podmienky (§ 389 ods. 1 písm. a/ CSP). Odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 CSP). Ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie. Ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie (§ 396 ods. 1 a 2 CSP). Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci (§ 255 ods. 1 CSP). Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 2 CSP).

12. Odvolací súd následne aj v zmysle citovaných ustanovení zákonov posudzoval napadnutý rozsudok a dospel k záveru, že vo veci je potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, pričom súčasne odvolací súd svoje rozhodnutie verejne vyhlásil.

13. V danej veci sa jedná o spor o zaplatenie - vrátenie toho, čo žalobkyňa zaplatila žalovanému na základe rozhodcovského rozsudku a následnej (na ňom založenej) súdnej exekúcie a o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia, keď žaloba bola podaná z dôvodu nedostatkov úverovej zmluvy s dôsledkom jej bezúročnosti a bezpoplatkovosti, keď obrana žalovaného spočívala v tom, že rozhodcovský rozsudok zrušený nebol a preto sa o bezdôvodné obohatenie nejedná a keď žalobkyňa už neúspešne jeho žalovala o zrušenie rozhodcovského rozsudku v konaní vedenom na OS Nitra pod sp. zn. 25C/103/2014. Podľa názoru odvolacieho súdu (obdobne už v bode 20. odôvodnenia prvého rozhodnutia) právoplatný rozhodcovský rozsudok má, v zmysle zhora citovaného ustanovenia § 35 zák. č. 244/2002 Z. z., rovnaké dôsledky ako rozsudok všeobecného súdu (s postavením i exekučného titulu), vrátane právoplatnosti a záväznosti pre strany sporu a tiež pre súd. Ak by neexistovalo osobitné sui generis (svojho druhu) súdne konanie o zrušení rozhodcovského rozsudku (pod sp. zn. 25C/103/2014), všeobecný súd (rovnako ako exekučný súd) by pri posudzovaní dôsledkov existencie rozhodcovského rozsudku - jeho záväznosti mohol skúmať len existenciu procesnej podmienky jeho vydania, teda materiálnu a formálnu stránku jeho vykonateľnosti, t. j. ne/platnosť rozhodcovskej zmluvy/doložky, nie však jeho vecnú správnosť, lebo dôvodnosť nárokov riešených rozhodcovským rozsudkom by riešil (mohol riešiť) len súd konajúci vo veci zrušenia rozhodcovského rozsudku - v následnom konaní po zrušení rozhodcovského rozsudku z dôvodov v § 43, t. j. v rámci tohto konania (osobitného) s úpravou prekluzívnej lehoty (§ 41) na jeho podanie, keď dôvody na podanie žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku sú len zákonné a sčasti užšie, aké by mohol žalobca namietat v samotnom rozhodcovskom konaní a keď žaloba smeruje voči právoplatnému (naďalej právoplatnému) rozhodcovskému rozsudku, teda ide o akúsi analógiu s obnovou konania a žalobou o neplatnosť dobrovoľnej dražby (prípustnej tiež len zo zákonom prípustných dôvodov), keď v inom konaní jej neplatnosť ako predbežnú otázku riešiť nemožno. Nakoľko žalobkyňa v spore o zrušenie rozhodcovského rozsudku úspešná nebola, je tento právoplatný rozsudok rozhodcovského súdu záväzný pre obe strany sporu i súd v tomto spore, teda otázka naplnenia procesných podmienok pre vydanie rozhodcovského rozsudku bola záväzne vyriešená

kladne, s dôsledkom, že rozhodcovský rozsudok je právoplatný (záväzný) s účinkami pre strany sporu (i súd) ako v rozsudku všeobecného súdu a teda v tomto (ďalšom) konaní už dôsledky existencie a vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku strany sporu ani súd spochybňovať (zvrátiť) úspešne nemôžu, v dôsledku čoho potom v prípade plnenia na základe rozhodcovského rozsudku v exekučnom konaní na strane žalovaného nemôže ísť o bezdôvodné obohatenie. Existencia rozhodcovského rozsudku rovnako ako rozsudku všeobecného súdu tvorí pre toto konanie (okrem sporu o zaplatenie 500 eur) prekážku veci rozhodnutej, lebo v tomto spore a tiež v rozhodcovskom konaní boli rovnakí účastníci a tiež aj totožný predmet rozhodovania (rovnaké nároky), keď predmet rozhodovania vyplýva z toho istého právneho vzťahu (z rovnakej úverovej zmluvy) a keď bolo nepodstatné, či rozhodcovský súd vec (skutkový dej) po právnej stránke nesprávne alebo neúplne posúdil a teda že rozhodnutie vecne správne nebolo, podstatná je zhodnosť skutkového odôvodnenia, t. j. skutkového deja. Zamietnutie žaloby žalobkyne v konaní pod sp. zn. 25C/103/2014 prekážku veci rozhodnutej pre rozhodovanie v tomto spore na plnenie priamo nezaložilo, predstavovalo však pre strany sporu i súd záväzné vyriešenie (predbežnej) otázky o neexistencii dôvodov pre zrušenie/neúčinnosť rozhodcovského rozsudku (z dôvodov neplatnosti rozhodcovskej zmluvy/doložky a ďalších v spore namietaných dôvodov) a teda o platnosti procesnej podmienky jeho vydania - rozhodcovskej zmluvy/doložky a teda pre zachovanie účinkov právoplatnosti rozhodcovského rozsudku. Nemožno tak v tomto spore opätovne (a inak), na základe už v spore pod sp. zn. 25C/103/2014 známych (rovnakých) skutočností, riešiť neplatnosť rozhodcovskej zmluvy/doložky (právneho úkonu) a neúčinnosť (nezáväznosť) a vecnú nesprávnosť rozhodcovského rozsudku (viď i uznesenie NS SR 1MCdo 12/2020 z 30. 01. 2013 publikované pod R 139/2014). Rozhodcovský rozsudok má dôsledky veci rozhodnutej i pre spor strán v opačnom procesnom postavení (ako v tomto spore), teda nemôže už prebiehať spor žalobcu (osoby povinnej z rozhodcovského rozsudku) voči žalovanému (osoby oprávnenej) na zaplatenie - „vrátenie“ toho, čo bolo jemu právoplatne uložené žalovanému zaplatiť. S ohľadom na uvedené preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v bode I. výroku zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP a konanie v tejto časti (pre prekážku veci rozhodnutej) podľa § 378 ods. 1 a § 161 ods. 2 CSP zastavil. Pri neúspechu žalobkyne v časti o zaplatenie 2.313,61 eura potom čo do základu - vecne neobstojí ani nárok z výroku II. rozsudku, keďže právoplatný rozhodcovský rozsudok existenciu porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľky vyvracia (nepotvrďuje) a pre jeho existenciu posudzovať ani neumožňuje. Odvolací súd preto nárok v tejto časti podľa ust. § 388 CSP zamietol ako nedôvodný. Nakoniec o trovách strán sporu odvolací súd rozhodol (podľa § 396, § 255 ods. 1 a § 262 CSP) tak, že žalovanému v spore plne úspešnému priznal proti žalobkyňi nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 100%, o výške ktorého nároku rozhodne súd prvej inštancie.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).